

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/595

Karar No : 1980/473

lara ilişkin bulunmakla beraber, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinde öngörülen süre ve bağlatım koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Erdoğan Özer ve 20 arkadaşı

O L A Y : 1- Olaydan önceki günlerde Sandıklı İlçesindeki öğrencilerin Devrimci Kültür Derneği ya da Ülkü Ocakları derneğinden birine bağlanmak yolundaki cereyana öğrencilerin uyarak bağlandıkları derneklerin paralelinde düşünce belirttikleri, ülkücülerin yakalarına bozkurt, devrimcilerinde Atatürk rozeti takmalarını okul idaresi önlemisede, bu iki grup öğrenciler arasında ayrı düşünüşten kaynaklanan sürtüşmenin sürdüğü, 19 Mayıs 1976 Spor Bayramı gösterilerinin provaları 15 Mayıs günü yapılmakta iken Ülkü Ocakları Başkanı Metin Gökpinar'ın, yanına arkadaşlarını alarak spor sahasına gittikleri afiş asma konusunda karşıt görüşlülerle aralarında çıkan tartışma sonucu gösterilerin bitmesi ve öğrencilerin dağıldığı, bu sırada Metin Gökpinar, M.Ali Kurtoğlu, maktül İbrahi Türkeş'in bir grubun saldırısına uğradıkları, sanık Erdoğan Özer'in elindeki aletle maktüle vurarak delici ve kesici yaralar meydana getirdiği ve yere düşen maktüle sanık Zekariye Uluışık'ın elindeki kalasla vurduğu, sanık Sefer Baytak'ın Metin Gökpinar'ı bıçak yaraladığı, sanıklar Erdoğan Özer ve Sefer Baytak'ın Mehmet Ali Kurtoğlu ve Özcan Çakır yaraladıkları, sanıkların ölümle biten kavgaya katıldıkları iddiası ile Devlet Güvenlik Mahkemesi C.Savcılığı'nca düzenlenen 3.6.1976 tarihli iddianamede sanıkların adam öldürmek, maktüle el uzatmak ve ölümle biten kavgaya iştirak suçlarından eylemlerine uyan T.C. Ceza Yasası'nın 448., 464. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemi ile İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

2- Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluş ve yargılama usulleri hakkındaki 1' sayılı Yasa'nın Anayasa Mahkemesi'nce biçim yönünden iptali sonucu verilen bir senelik kararın 11.10.1976 tarihinde dolması ve yeni bir Yasa'nın da çıkarılmamış bulunması ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin hukuki varlığının sona ermesi üzerine, sanıklara ait da dosyası suç yeri itibari ile yetkili bulunan Sandıklı Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

3- Sandıklı Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1976/74 esas sayısına kaydı yapılan dava dosyası, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 29.11.1976 günlü ve 8588 sayılı kararı uyarınca

mu güvenliğinin korunması düşüncesi ile ve C.M.U.Yasası'nın 14/son maddesi gereğince Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledilmiştir.

Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 20.2.1979 günü, esas 1977/73, karar 1979/26 sayı ile: Sanıkların eylemlerinin yaygın şiddet hareketlerinin kesin belirtileri niteliğinde olduğu ve 1402 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri kapsamına girdiği gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi, suçun, Sandıklı'da işlenmiş olması nedeniyle yetkisizlik kararı vererek dosyayı Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'ne göndermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askerî Mahkemesi, 27.8.1980 gününde, 1980/763 esas sayı ile: Sanıkların eylemlerinin sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmadığı gerekçesini ve adli yargının görevli olduğunu öne sürerek duruşmayı ertelemiş, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuş tur.

İNCELEME VE GEREKÇE:Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Orhan Erdem, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 8.12.1980 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ve Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Ögüt'ün aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, ülke çapındaki son sıkıyönetim ilânından takriben 4 yıl önce, 15 Mayıs 1976 tarihinde Afyon'un Sandıklı ilçesinde işlenmiştir. İncelenen dosya içeriğinden sanıkların Devrimci Kültür Derneği üyesi oldukları, öldürülen kişinin ise Ülkü Ocakları Derneği mensubu bulunduğu, suçun siyasi ve ideolojik görüş ayrılığı nedeni ile işlendiği, yönü ile de sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıkça anlaşılmaktadır. Ancak suç, 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen sıkıyönetim ilânından önce ki üç ay içerisinde işlenmediği, ayrıca 13/b maddesinde yer alan ortak ve genel amaç içerisinde bağlantı koşulunun varlığını kanıtlayan hiçbir belgeye de rastlanmadığından, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.

Bu görüşe Ahmet H. Boyacıoğlu ve Orhan Erdem katılmamışlardır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi 'nin 20.2.1979 günlü, esas 1977/73, karar 1979/26 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Ahmet H. Boyacıoğlu ve Orhan Erdem in karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 8.12.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

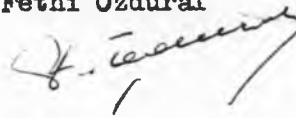
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

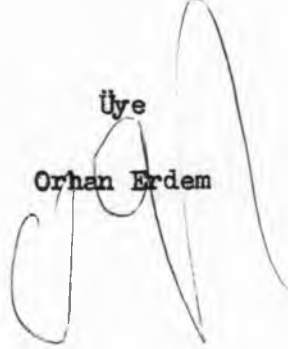
Üye

İsmail Oğuz

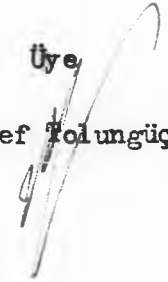
Üye

Orhan Erdem

Üye

Şeref Tolungüç

Bu kararın Resmî gazetesinde
yayını uygundur.

Başkan

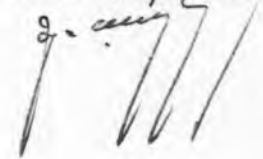
Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/595

KARŞI OY YAZISI

Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesinde "... cumhuriyete, Milli Güvenlik Konseyi'nin varlığına, bildiri, emir ve kararlarına, vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına, milli güvenliğe,.....yönelik işlenen tüm suçlar sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır" denilmektedir.

Sanıklara yüklenen suçlar nedeniyle İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne kamudavas açıldığı ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin kuruluş ve yargılama usulleri hakkındaki 177 sayılı Yasa'nın iptali ve yerine de yeni bir yasanın yapılması nedeniyle dosyanın Sandıklı Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildiği, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 29.11.1976 günlü kararı ile de davanın Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakline karar verildiği dosyadak belgelerden anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın değişik 136. maddesinin ikinci fıkrasında "Devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen cumhuriyet alfabine işlenen ve doğrudan doğruya devlet güvenliğini ilgilendiren suçlara bakmakla görevli Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulur..." denilmektedir. 1773 sayılı Yasa'nın Anayasa Mahkemesi'nce biçim yönünden iptal edilmiş ve verilen süre içinde yasanın düzenlenmemiş olması yukarıda belirlenen hükmün ve özellikle Anayasa'nın, cumhuriyete ve devletin güvenliğini karşı işlenen suçlara verdiği önemin ortadan kalktığı anlamında anlaşılamaz. Nitekim sözü edilen suç nitelikleriyle, Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddede kriter nitelendirmenin ortak noktaları, ilk bakışta dahi göze çarpacak ağırlıktadır.

Öte yandan Yargıtay 3. Ceza Dairesi, 29.11.1976 günlü, 8726/8588 sayılı kararlar kamu düzeninin korunması düşüncesiyle söz konusu davanın Gaziantep 2. Ağır Ceza Mahkemesine nakline karar vermiştir.

Bir ilçede politik veya ideolojik düşünce ayrılıkları oluşur ve bu hareket ölüm sonuçlanarak Anayasa'nın 136. maddesinin ikinci fıkrasında belirlenen cumhuriyete ve devletin bütünlüğüne yönelen bir nitelik kazanır ve o suça ilişkin davaya bakmak da kamu düzenini bozacak bir sınıra ulaşırsa, bu tür davaları, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın değişik 13/b maddesinde belirlenen "Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhan bir suçla umumi ve müşterek gaye içerisinde irtibatı bulunan suçları işleyenlerin davalara, suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi, sıkıyönetim askeri mahkemelerde bakılır." kuralı içinde görmek ve bu bağlantı nedeniyle de davanın Askerî Yargı yerinde bakılmasını kabul etmek gerekir.

Davanın Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne açılmış olması ve kamu düzeni mülahazasıyla başka yargı yerine nakledilmiş bulunması başlıbaşına sıkıyönetim Yasası'nın 13/b maddesindeki "irtibat" için yeter delil olduğu halde, bu konuda hiç bir belgeye rastlanamadığından da sözedilemez.

Sıkıyönetim Yasası'nın 13/b maddesindeki "irtibat" halinin varlığını bu düşüncelerle kabul ettiğimizden çokluk görüşüne karşıyız.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Orhan Erdem.

i/ç